

SKAM

I den norske webdramaserie *SKAM* (2015-2017) følger vi livet til veninderne Eva, Noora, Vilde, Chris og Sana, der går i 1. g. på det populære gymnasium Hartvig Nissen i Oslo. Der er produceret fire sæsoner af serien, som hver fokuserer på forskellige hovedkarakterer. I første sæson følger vi Eva og afslutningen på hendes forhold til kæresten Jonas; i anden sæson er fokus på Noora og etableringen af hendes kæresteforhold til William i 3. g; i tredje sæson er det Jonas' kammerat Isak, der er seriens hovedkarakter og hans kærlighedsforhold til vennen Even, mens det i fjerde sæson er den muslimske pige Sana, der er seriens hovedkarakter.

Det er den norske tv-kanal NRK, der står bag serien. NRK er, ligesom DR er det i Danmark, en public service kanal og er derfor på samme måde underlagt en særlig forpligtelse til at producere indhold, der både er oplysende, underholdende og debatskabende om og for unge (se side 28). For at gøre miljø, karakterer og dialog så troværdig og autentisk som muligt for seriens erklærede målgruppe, som er unge piger på 16, bygger *SKAM* på omfattende dybdeinterviews med en lang række unge i hele Norge. Instruktør og manuskriptforfatter Julie Andem bad de unge om at beskrive deres dag ned til mindste detalje, fra de stod op om morgenen, til de gik i seng om aftenen. Som public service kanal er NRK desuden forpligtet til at producere indhold om og for unge på tværs af kanalens flader og formater. Således er *SKAM* bygget op ved, at man fra dag til dag kan følge karakterernes fiktive liv på nettet. Dette indebærer, at karakterernes profiler på sociale medier som Facebook og Instagram dagligt opdateres i løbet af en uge, mens enkeltklip drypvis bliver lagt ud på seriens hjemmeside Skam.p3.no. En gang om ugen samles enkeltklippene så til et sammenhængende afsnit, der lægges op på NRK's hjemmeside og efterfølgende sendes på tv-kanalen NRK3.

ANALYSE AF SKAM

Ungdomsfilmens karakteristika

- Se de første fire afsnit af *SKAM* fra sæson 1. Karakteriserer serien og dens målgruppe ud fra oversigten over ungdomsfilm på s. 15. Når du skal påvise og analysere seriens brug af stilisering, kan du bl.a. anvende følgende

Analysen

tidskoder: episode 1: 00:00-1:07 og 11:49-13:00, episode 2: 2:35-3:12 og episode 4: 3:59-4:30 og 9:31-10:28

Orkestrering

- (Karakteriser henholdsvis pigerne og drengene og bestem deres karakterfunktion.) Brug aktantmodellen og bestem, hvem der optræder som hjælpere og modstandere i forhold til Eva.

* Alignment + Allegiance

Dramaturgien

- De fleste moderne tv-serier er en blanding af af en føljetonserie* og en episodeserie*. Det gælder også for SKAM. Serien er bygget op med flere plotlines*, som flettes ind og ud ad hinanden.
- (e) Bestem plotlines ud fra de fire afsnit, du har set. Hvor mange kan du finde, og hvilke er de vigtigste?
- Plotlines organiseres i fortællebuer: scenebuer, episodebuer, føljetonbuer og seriebuer.
- Scenebuen definerer, hvordan den enkelte scene er opbygget med et vendepunkt. Inddel afsnit 1 i scener og bestem vendepunkt i hver scene. Uddyb med at forklare, hvordan hver scene skifter stemning fra en plus-stemning til en minus-stemning eller omvendt.
- * Episodebuen afsluttes efter hvert afsnit og har som regel et overordnet og afrundet tema. Kan du f.eks. sætte overskrifter på hvert af de fire afsnit, du har set, og bestemme de enkelte afsnits tema?

*

Føljetonserie: en fortsat historie, hvor hvert afsnit er et kapitel i historien

Episodeserie: en historie, hvor hvert afsnit er en fuldstændig afsluttet historie

Plotlines: selvstændige små historier, som bygges op med en igangsættende handling, en konfliktoptræning og en afslutning

I den norske webdramaserie SKAM (2015-2017) skifter hovedkarakter og synsvinkel i hver af seriens fire sæsoner. På billedet ses fem af seriens centrale karakterer, de fem gymnasieveninder Chris, Eva, Sana, Vilde og Noora.

- Føljetonbuen kan gå over flere afsnit og knytter sig til forskellige karakterer. Kan du finde eksempler på føljetonbuer, som påbegyndes i afsnit 1-4?
- Seriebuen er den fortællebue, der er hele sæsonens dramatiske motor, så her er du nødt til at se alle afsnit i sæson 1 for at bestemme den. Der er selvfølgelig antydninger i begyndelsen i og med, at Eva er omdrejningspunkt for hele første sæson. Giv dit bud på, hvad seriebuen kunne handle om.

SKAMs brug af de sociale medier

SKAMs vigtigste karakterer er som sagt på Instagram og har deres egne profiler på Facebook, hvor man kan få supplerende oplysninger om dem og se deres indbyrdes korrespondance i relation til seriens handling. Profilerne opdateres af en social medieredaktør, der tager billeder, korte film og skriver beskeder i ugens løb. Seriens fiktive fortælling fortsætter altså på de sociale medier og bidrager til seriens univers.

Et godt eksempel på det findes fx i sæson 2, episode 12, hvor Noora sidder på en bænk og venter på William. William er til afhøring hos politiet, fordi han har slået en ung mand i hovedet med en flaske. Noora er nervøs for, at William skal blive anklaget og sat i fængsel.

- Se et uddrag om Noora fra episode 12: 31:27-34:34 og diskutér med din sidemakker, hvilke virkemidler, der udtrykker Nooras nervøsitet.
- Gå nu herefter ind på NRK's hjemmeside: <http://skam.p3.no> og find venindernes Facebookbeskeder fra fredag d. 3.6.16 kl. 17.05. Hvad tilfører denne korrespondance fortællingen?
- Find evt. flere eksempler på, hvordan det transmediale* bidrager til fortællingen i SKAM.
- De sociale medier, smartphones og sms'er er i det hele taget en vigtig del af SKAMs univers og bruges som et virkemiddel i diegesen.* Se fx uddraget: 39:57-42:05, hvor Noora og William er til fest. Hvordan og med hvilken hensigt bruges sms'er i dette uddrag? Begrund. *Og hvilken rolle spiller musikken?*
- Kan du samlet sige noget om, hvordan SKAM forsøger at afspejle sin målgruppe ved at anvende disse virkemidler?
- For yderligere inspiration til at arbejde med serien kan du desuden læse Anne Jerslevs anmeldelse af SKAM på: <http://www.kommunikationsforum.dk/artikler/Anmeldelse-af-den-norske-tv-serie-Skam>

*

Transmedial: Når historiefortællingen udfolder sig på tværs af forskellige platforme
Diegesen: fortællingen fra start til slut

OPVÆKSTFILM

- Film om børn/unge for voksne
- Den centrale tematik handler som regel om uskyldstab
- Fokus er ofte på forholdet mellem den unge og forældrene
- Fortælleformen er typisk karakterbåret* og episodisk*
- Har tit en åben slutning
- Anvender gerne en naturalistisk* stil
- Periodemarkører spiller ofte en vigtig rolle i fremstillingen
- Filmene tilhører for det meste dramagenren og er præget af et alvorsmodus*

UNGDOMSFILM

- Film om og for unge
- Den centrale tematik tager tit udgangspunkt i de unges oprør mod omverden
- Fokus er gerne på emner, der knytter sig særligt til ungdomstiden, såsom vennerelationer, gruppepres, mobning, ensomhed, den første kærlighed, seksualitet og identitets- og grænsesøgen
- Fortælleformen er for det meste handlingsbåret og med en klar dramaturgisk konfliktstruktur
- Har ofte en lukket slutning, hvor den unge hovedkarakters konflikt med omverden bliver løst gennem en individuel modningsproces
- Anvender stilisering*
- Refererer typisk til aktuel ungdomskultur gennem bl.a. musik, klip, tøj og rekvisitter
- Låner og kombinerer gerne fortælleformler og handlingsmønstre fra andre genrer

*

Alvorsmodus: Brugen af bestemte stiltræk i behandlingen af en films emner, der understreger over for publikum, at de skal tage emnerne alvorligt.

Episodisk: Fokus på enkeltstående situationer.

Karakterbåret: Vægter karakterer over handling.

Periodemarkører: Genkendelige stilelementer, der afspejler den tid filmene finder sted i.

Stilisering: Når en films stil bliver kunstgjort og fremstillingen fjerner sig fra virkeligheden. Dette i modsætning til den naturalistiske stil, som skildrer en genkendelig virkelighed.